

Ansvarig Valnämnden	Upprättad av Kommunsekreterare	Berörda verksamheter Stab, SPU, Kultur- och fritid	Fastställt datum VN 2019-03-21 § 14
Dokumentnamn KFS 46 - Riktlinjer för genomförandet av val i Östra Göinge kommun	Reviderad: VN 2021-09-15 § 2		Diarienummer VN 2021/00008

Riktlinjer för genomförandet av val i Östra Göinge kommun

Innehåll

1. Bakgrund	4
2. Information och tillgänglighet	4
2.1. Information inför val	4
2.2. Valnummer	4
2.3 Bemanning av kommunhus på valdag	4
2.4 Utdelning av politisk information	4
2.5 Skyltning	5
3. Uppstart av valarbetet	5
4. Röstmottagningsställen	5
4.1 Godkända röstmottagningsställen	5
4.2 Öppning, stängning och lås av röstmottagningsställe	6
5. Röstmottagare	6
5.1 Rekrytering av röstmottagare	6
5.2 Förordnande av röstmottagare för förtidsröstning	6
5.3 Förordnande av röstmottagare för valdagen	7
5.4 Ambulerande röstmottagare	7
5.5 Utbildning av röstmottagare	8
6. Hantering av valsedlar	8
6.1 Utläggning av valsedlar	8
6.2 Placering av valsedlar	8
6.3 Skydd av valsedlar	9
7. Hantering av röster	9
7.1 Hämtning av förtidsröster	9
7.2 Förvaring av förtidsröster	10
7.3 Sortering av förtidsröster	10
7.4 Leverans av förtidsröster	10
7.5 Postnord och förtidsröster	10
7.6 Postnord och lantbrevbärarröster	11

7.7 Försegling av valurna	11
7.8 Försegling av omslag	11
8. Arbete på valdag	11
8.1 Leverans av förtidsröster	11
8.3 Mottagning på valnatten	11
8.4 Transport av röster till Länsstyrelsen	11
9. Onsdagsräkning	12
9.1 Starttid	12
9.2 Rösträknare	12
9.3 Transport av röster till Länsstyrelsen	12
10. Särskilt om förtidsröstning i samband med omval i andra kommuner	12
11. Sammanställning av ärenden som ska beslutas inför val	12

1. Bakgrund

Valnämnden i Östra Göinge kommun är lokal valmyndighet för genomförandet av allmänna val och folkomröstningar i kommunen. Utöver vallagens och valförordningens krav på hur valen ska genomföras lämnar föreskrifterna utrymme för lokala bestämmelser. Dessa är det Valnämnden som har mandat att besluta om.

Dessa riktlinjer hindrar inte att Valnämnden fattar beslut om att frångå dem i enskilda fall, om så bedöms nödvändigt.

2. Information och tillgänglighet

2.1. Information inför val

Valnämnden ska inför varje val se till att information om var och hur valet genomförs publiceras på www.ostragoinge.se, i Allt om Göinge, samt i nyhetsmedier om det bedöms som nödvändigt.

2.2. Valnummer

Valnämnden ska vara tillgänglig på ett fast telefonnummer varje dag mellan 08:00 och 16:00 på vardagar under de veckor förtidsröstningen pågår. På helger ska Valnämnden vara tillgänglig på det fasta numret under de timmar förtidsröstningen pågår.

Valnämndens telefonnummer ska vara aktivt och gå att ringa till från och med en vecka före det att förtidsröstningen inleds, till och med det att onsdagsräkningen veckan efter valdagen har genomförts.

2.3 Bemanning av kommunhus på valdag

Minst två ledamöter i Valnämnden och minst två tjänstemän på valkansliet ska bemanna kommunhuset under valdagen.

2.4 Utdelning av politisk information

Valkansliet ska på Valnämndens vägnar inför varje val se till att frågan om ordningsregler vid röstmottagningsställen diskuteras på Kommunfullmäktiges gruppleddarforum vid dess sista möte innan förtidsröstningen inleds.

2.5 Skyltning

Till röstningslokaler levererar Valnämnden plastaffischer, vilka ska sättas upp vid ingången till röstningslokalen.

Till vallokaler levererar Valnämnden både plastaffischer, vilka ska sättas upp vid ingången till vallokalen, som metallskyltar, vilka ska ställas upp vid på en lämplig plats för att förbipasserande ska kunna se att röstning pågår.

3. Uppstart av valarbetet

Valnämnden ska inför val till riksdag-, kommun- och region sammanträde ha ett inledande möte i augusti året innan valet. Inför valet till Europaparlamentet ska ett uppstartsmöte ske i januari samma år.

Därefter ska sammanträdena planera så att beslut kan fattas i enlighet med de tidsgränser som Valmyndigheten sätter upp, exempelvis sista dag att anmäla röstmottagningsställen etc.

Ordförandena för de olika valdistrikten ska inbjudas till en ordförandeträff i lämplig tid innan valet. Där de ska informeras om eventuella nyheter i vallagen, ändrade rutiner etc.

Valnämnden ska ifrån verksamhetsområde Stab och Strategi begära att ett lämpligt antal personer utses att utgöra valkansli. Valkansliet har det huvudsakliga ansvaret att förbereda och samordna förberedandet av valet på Valnämndens uppdrag.

Valkansliet upprättar sedan egna rutiner för hur Valnämndens beslut ska verkställas.

4. Röstmottagningsställen

4.1 Godkända röstmottagningsställen

Valnämnden i varje kommun beslutar om röstmottagningsställen både i form av lokaler för förtidsröstning (röstningslokaler) och för valdagen (vallokaler).

Röstmottagningsställen ska inte ha koppling till vissa politiska sammanslutningar som kan påverka väljaren i samband med röstningen. Dit hör politiska partier samt nätverk, organisationer och rörelser med politiska målsättningar.

Röstnings- och vallokaler bör inte ha kopplingar till religiösa sammanslutningar eller företag som kan påverka väljaren i samband med röstningen. Kyrkor, moskéer, synagogor och tempel ska inte användas som röstmottagningsställen. Församlingshem och lokaler tillhörande privata företag får användas som röstmottagningsställen så länge det inte pågår aktivitet samtidigt i lokalen med kopplingar till politik eller religion.

Valnämnden ska göra bedömningar av varje enskilt förslag till röstmottagningsställe med utgångspunkt i ovanstående.

Kommunala bibliotek och kommunhusets entré ska i första hand användas som röstningslokaler. Politisk eller religiös aktivitet ska inte förekomma samtidigt som förtidsröstningen pågår. Ingen information av politisk eller religiös karaktär ska heller sitta i eller i anslutning till röstningslokalerna

4.2 Öppning, stängning och lås av röstmottagningsställe

I röstningslokal fördelas ansvaret på anställda inom kommunen och ledamöter från Valnämnden/tjänstemän på valkansliet.

I de röstningslokaler där bemanning helt eller delvis sker av kommunanställda i tjänst, såsom bibliotekarier, ansvarar dessa för att öppna, stänga och låsa lokalen.

I de röstningslokaler där bemanning sker helt av arvoderade röstmottagare som fullgör uppdraget på sin fritid, ansvarar en ledamot från Valnämnden eller en tjänsteman från valkansliet för öppning, stängning och låsning.

I vallokal ansvarar ordföranden i valdistriktet för öppning, stängning och låsning i enlighet med de rutiner som Valnämnden och fastighetsägaren kommit överens om. Valnämnden meddelar valdistriktens ordföringar närmare rutiner kring detta inför varje val.

5. Röstmottagare

5.1 Rekrytering av röstmottagare

Valnämnden ska erbjuda intresserade röstmottagare möjligheten att anmäla sitt intresse via ett webbformulär direkt på www.ostragoinge.se.

Utöver detta ska Valnämnden själva aktivt försöka rekrytera röstmottagare.

Inför valet ska även röstmottagare som tjänstgjort under tidigare val tillfrågas om de vill tjänstgöra i det kommande valet. De som inte önskar fortsätta som röstmottagare ska uppmanas att själva försöka hitta förslag på efterträdare.

5.2 Förordnande av röstmottagare för förtidsröstning

Inför förtidsröstningen ska minst tre röstmottagare förordnas att kunna tjänstgöra per pass i röstningslokalerna. Antalet dagar och antalet timmar som förtidsröstning kan genomföras i olika röstningslokaler måste därför anpassas utifrån hur många röstmottagare som anmält intresse att tjänstgöra under förtidsröstningen.

Under förtidsröstningen ska Valnämnden avtala med kultur- och fritidsenheten att bibliotekarier tjänstgör som röstmottagare. Dessa ersätts, enligt KFS 14 om arvoden för förtroendevalda, inte med arvode utan behåller sin lön med samtliga villkor. De ska dock förordnas enligt beslut från Valnämnden.

Två personer har huvudansvar för att ta emot avlagda röster medan den tredje röstmottagarens uppdrag är att hålla ordning i lokalen, informera väljare om hur röstningen går till, samt se till att fusk och åverkan inte förekommer i valsedelställen.

De röstmottagare som tjänstgör som ersättare på valdag, och uttryckt intresse att tjänstgöra under förtidsröstningen, har företräde att tjänstgöra. Samma sak gäller för de som inte har varit röstmottagare tidigare och är ersättare på valdagen.

Valnämndens ledamöter ska under förtidsröstningen bestämma sinsemellan vem som kan ha jourtjänstgöring, och på kort varsel tjänstgöra som röstmottagare, under de dagar då endast en röstningslokal är öppen i kommunen. Detta i de fall då två av tre röstmottagare lämnat återbud.

Samtliga tjänstemän som tillhör valkansliet ska förordnas till röstmottagare.

Valkansliet har ansvar för att upprätta ett tjänstgöringsschema för förtidsröstningen.

5.3 Förordnande av röstmottagare för valdagen

Inför valdagen ska minst åtta röstmottagare utses i vart och ett av de åtta valdistrikten som Kommunfullmäktige beslutat om. Dessa arbetar i två grupper med fyra röstmottagare, ledda av ordförande och vice ordförande.

Minst en ersättare ska utses per vallokal.

Ordförandenas rekommendationer ska vägas in när Valnämnden beslutar om vem som ska tjänstgöra i vilket valdistrikt.

Det distrikt man väljs att tjänstgöra förhindrar inte att man som röstmottagare täcker upp vakanser i andra valdistrikt vid behov.

Ordförande och vice ordförande har ansvar för att upprätta ett tjänstgöringsschema för valdagen.

5.4 Ambulerande röstmottagare

Minst tre ledamöter i Valnämnden samt tjänstemännen på valkansliet ska förordnas till ambulerande röstmottagare. Dessa gör upp sinsemellan om vem som besöker väljare som beställer tjänsten.

Valnämnden ska skicka informationsmaterial till de särskilda boenden som finns i kommunen.

5.5 Utbildning av röstmottagare

Samtliga röstmottagare som inte tjänstgjort i föregående val ska kallas till utbildning innan de får tjänstgöra i en röstnings- eller vallokal. Detta gäller både arvoderade röstmottagare, kommunanställda som är röstmottagare på arbetstid, samt ledamöter i Valnämnden.

Det ska hållas ett lämpligt antal utbildningspass. Röstmottagare som tjänstgör under förtidsröstning utbildas separat från de som tjänstgör under valdagen. Detta då det är delvis olika regler.

Valkansliet har ansvar för att kalla till, samordna och genomföra utbildningarna.

Samtliga som deltar på utbildningen ska underteckna närvarolista, vare sig arvode för utbildningen betalas ut eller inte. Detta då närvarolistorna ska kunna användas för att intyga att röstmottagarna har rätt att ta emot röster.

6. Hantering av valsedlar

6.1 Utläggning av valsedlar

- Valnämnden ansvarar för att lägga ut valsedlar på röstmottagningsställena.
- Utöver de partier vars valsedlar ska läggas ut enligt vallagen, tillåter Valnämnden att övriga partier, vilka har anmält deltagande i valet, kan lämna in sina valsedlar till kommunhuset innan förtidsröstningen inleds.
- Det är då varje partis ansvar att överlämna en tillräcklig mängd valsedlar till Valnämnden.
- Om partiföreträdare oanmäld vill lägga ut valsedlar direkt på ett röstmottagningsställe ska röstmottagarna hänvisa denne att lämna in dem i kommunhuset för distribution till samtliga röstmottagningsställena.
- De partier som inte uppfyller vallagens krav på att få valsedlar utlagda, som lämnat in valsedlar till Valnämnden, ska uppge en kontaktperson.
- Om valsedlarna tar slut på röstmottagningsstället ska Valnämnden på beställning från röstmottagarna leverera fler valsedlar utan onödigt dröjsmål.
- Valnämnden ansvarar för att beställa så pass många valsedlar från de partier som har rätt att få valsedlar utlagda av Valnämnden, att de inte riskerar att ta slut.

6.2 Placering av valsedlar

Valsedlar ska placeras i valsedelstället enligt följande inför val till riksdag-, kommun- och region:

Blanka valsedlar i de översta facken i samtliga tre kolumner,

Gula riksdagsvalsedlar i kolumnen till vänster,
Vita kommunvalsedlar i kolumnen i mitten,
Blå regionvalsedlar i kolumnen till höger,
I varje kolumn ska partierna placeras uppifrån och ned i bokstavsordning enligt namn på valsedel.

I ett valsedelställ ska partivalsedlar utan namn ställas.
I ett valsedelställ ska partivalsedlar med namngivna kandidater ställas.

Vid behov får ytterligare valsedelställ sättas in.

Ingen åtskillnad görs mellan partier som har rätt att få valsedlar utlagda av Valnämnden enligt vallagen och de som inte har det.

Inför valet till Europaparlamentet ska ovanstående ordning tillämpas, med undantaget att då det endast sker ett val sker placeringen strikt enligt bokstavsordningen från vänster samt uppifrån och ned.

6.3 Skydd av valsedlar

Vallagen kräver att varje väljare ska kunna ta sin valsedel från en avskärmad plats så att ingen ser vilket parti man väljer.

Valkansliet ska på Valnämndens uppdrag komma överens med biblioteken hur valhemligheten ska garanteras i röstningslokalerna.

Valkansliet ska på samma sätt komma överens med valdistriktens ordförandegrupp hur valhemligheten ska garanteras i vallokalerna.

7. Hantering av röster

7.1 Hämtning av förtidsröster

Röster som avlagts i röstningslokal ska inte förvaras i lokalen efter stängning. Valnämnden har ansvar för att hämta upp rösterna, vilka har placerats i ett lämpligt antal plastomslag, snarast efter att röstningslokalen stängts.

En ledamot från Valnämnden eller tjänsteman från valkansliet ska hämta upp rösterna. Med sig ska denne ha en kvittens där samtliga röstmottagare samt företrädaren för Valnämnden/valkansliet skriver under att rösterna hämtats upp.

Kvittensen ska innehålla följande punkter att pricka av:

- Röstningslokalens namn
- Röstningslokalens nummer
- Antal överlämnade förtidsröster

- Antal omslag
- Omslagspåse är försluten
- Kontrollnummer på omslag
- Datum och klockslag för överlämnande

7.2 Förvaring av förtidsröster

Samtliga förtidsröster ska förvaras i ett arkivrum i kommunhuset, dit endast utvalda ledamöter i Valnämnden och tjänstemän på valkansliet har tillgång. Vilka som har tillgång till rummet ska beslutas av Valnämnden.

7.3 Sortering av förtidsröster

Förtidsröster som förvaras i kommunhuset ska sorteras för distribution till vallokaler. De förtidsröster som ska levereras till vallokaler inom kommunen på valdagen ska sorteras utifrån valdistrikt i röstlängdsnummerordning. De förtidsröster som ska sändas till andra kommuner ska sorteras per kommun.

Sorteringen ska göras dagen efter att rösterna lämnats in till kommunhuset, och dem måste sorteras av någon annan än den som hämtade rösterna. Sorteraren ska intyga i ett kontrollformulär att det som angetts om förtidsrösterna på kvittensen stämmer.

7.4 Leverans av förtidsröster

På valdagen ska förtidsrösterna levereras ut till vallokalerna av en företrädare för Valnämnden samt en tjänsteman ifrån valkansliet. Valdistrikten ska skriva under en kvittens på att de tagit emot rösterna.

7.5 Postnord och förtidsröster

Postnord AB är enligt vallagen skyldigt att hämta och leverera kommunexterna förtidsröster. Det innebär att samtliga förtidsröster som Valnämnden i Östra Göinge kommun får in som ska till valnämnden i en annan kommun, ska lämnas in på Postnord Företagscenter i Broby under hela förtidsröstningen.

Postnord kommer vid i förväg meddelade tider på lördagen dagen innan valet, på valdagen, samt på måndag och tisdag veckan efter valet, leverera de förtidsröster som ska till Östra Göinge kommun. Postnord hämtar då även upp de sista förtidsrösterna som ska transporteras från Östra Göinge kommun till andra kommuner.

Valnämnden ska i god tid innan utse vilka ledamöter i Valnämnden och tjänstemän i valkansliet som har rätt att kvittera in och kvittera ut förtidsröster hos Postnord. Postnord ska sedan få en vidimerad kopia på beslutet.

7.6 Postnord och lantbrevbärröster

Postnords lantbrevbärare är skyldiga enligt vallagen att ta emot förtidsröster av väljare som bor längs lantbrevbärrörarna. Dessa förtidsröster ska sedan lantbrevbäraren lämna in som en budröst till närmaste röstningslokal. Valnämnden ska förse Postnord med öppettider för kommunens röstningslokaler.

7.7 Försegling av valurna

Valurnan ska antingen förseglas med minst två remsor av plomberingstejp och/eller med ett förseglingssigill. Båda dessa levereras av Valnämnden till röstmottagningsställena.

7.8 Försegling av omslag

De plastomslag som används för att packa förtidsröster efter att röstningslokal stänger för dagen ska vara förslutna, och förses med en remsa av den plomberingstejp som Valnämnden tillhandahåller.

8. Arbete på valdag

8.1 Leverans av förtidsröster

En ledamot från Valnämnden och en tjänsteman från valkansliet ska under förmiddagen på valdagen leverera förtidsröster till de olika valdistrikten.

8.2 Bemanning av röstningslokal

Röstningslokalen i kommunhuset ska alltid varje bemannad av minst två personer. Det ska i första hand vara en ledamot från Valnämnden och en tjänsteman från valkansliet.

8.3 Mottagning på valnatten

På natten ska de röstmottagare som kommer in från valdistrikten för att överlämna omslagen med röster tas emot i kommunhusets kundtjänst.

Valnämndens kontroll av omslagen ska dock alltid ske i ett annat rum i kommunhuset än kundtjänst.

8.4 Transport av röster till Länsstyrelsen

Minst två ledamöter i Valnämnden ska transportera rösterna till Länsstyrelsen i Malmö.

9. Onsdagsräkning

9.1 Starttid

Valnämndens rösträkning onsdagen veckan efter valet ska inleds kl. 09:00, eller efter det att Postnord har överlämnat de eventuella sena förtidsrösterna om de har meddelat att sådana finns.

9.2 Rösträknare

Rösträknare ska utses bland Valnämndens ledamöter, tjänstemän på valkansliet och valdistriktens ordförande-grupp.

9.3 Transport av röster till Länsstyrelsen

När rösterna har räknats ska minst två ledamöter i Valnämnden köra ned rösterna till Länsstyrelsen i Malmö.

10. Särskilt om förtidsröstning i samband med omval i andra kommuner

I de fall då omval sker i andra kommuner är samtliga Valnämnder i landet skyldiga att tillhandahålla förtidsröstning under ett valfritt antal timmar på ett valfritt antal dagar senast tio dagar före valdagen.

I Östra Göinge kommun ska Valnämnden genomföra förtidsröstning mellan kl. 12:00 och 14:00 på Broby bibliotek, måndag-torsdag, samma vecka som valdagen. Bibliotekarier ska i första hand bemanna förtidsröstningen.

Valnämnden ska vara tillgänglig per telefon under de timmar som förtidsröstningen pågår på ett fast nummer.

Valnämnden ska förordna tre ambulerande röstmottagare.

Valnämnden ska förordna ett lämpligt antal förtroendevalda i Valnämnden och tjänstemän på valkansliet att kvittera förtidsröster hos Postnord.

11. Sammanställning av ärenden som ska beslutas inför val

Följande ärenden ska Valnämnden fatta beslut i innan förtidsröstningen pågår:

- Förordnande av röstmottagare under förtidsröstning
- Förordnande av röstmottagare under valdag
- Förordnande av ambulerande röstmottagare
- Röstningslokaler
- Vallokaler
- Öppettider
- Eventuella revisionsberättelser
- Eventuella ordförande- och delegationsbeslut